

Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

Persbericht, 3 juli 2014

Nederland moet maatregelen nemen om slachtoffers van marteling te herkennen in de asielprocedure

Dat schrijft de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) in het advies 'Sporen uit het verleden' dat vandaag is aangeboden aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Littekens, fysieke en psychische klachten kunnen aanwijzingen zijn dat een asielzoeker in het verleden slachtoffer is geweest van marteling, verkrachting of andere ernstige vormen van geweld. Deze informatie kan relevant zijn voor de beoordeling van het asielverzoek door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De verantwoordelijke bewindspersonen hebben de afgelopen jaren steeds betoogd dat er medisch gezien geen zekere uitspraken kunnen worden gedaan over de oorzaak van deze sporen.

Dit standpunt is niet langer houdbaar. Al in 1999 stelde een groot aantal deskundigen een handleiding op voor onderzoek naar de gevolgen van marteling en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling. In dit zogenoemde Istanbul Protocol is expliciet neergelegd hoe de causale relatie tussen littekens, lichamelijke en psychische klachten en de gestelde oorzaak daarvan kan worden onderzocht.

Op 20 juli 2015 moet de nieuwe Europese Procedurerichtlijn in de Nederlandse regelgeving zijn geïmplementeerd. Artikel 18 van deze richtlijn verplicht de IND om medisch onderzoek naar mogelijke marteling of andere vormen van geweld in te stellen als dit relevant kan zijn voor de beoordeling van het asielverzoek. Daarnaast wordt de IND verplicht om medisch onderzoek dat door de asielzoeker wordt ingebracht mee te wegen in haar oordeel.

De ACVZ heeft onderzocht welke maatregelen de staatssecretaris moet doorvoeren om te voldoen aan de eisen van artikel 18.

De belangrijkste conclusie is dat de staatssecretaris na implementatie verplicht is om een medisch onderzoek in te stellen als er voldoende sterke aanwijzingen zijn dat een asielzoeker slachtoffer is geweest van marteling of andere ernstige vormen van geweld. Het onderzoek moet wel een nuttige bijdrage kunnen leveren aan de beoordeling van het asielverzoek. Het heeft geen zin om een medisch onderzoek in te stellen als het asielverzoek om een andere reden kan worden afgewezen, bijvoorbeeld omdat op grond van de Dublinverordening een ander Europees land verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek.

De adviescommissie doet verschillende aanbevelingen die erop zijn gericht om aanwijzingen van marteling te herkennen en te verzamelen, zodat de relevantie van medisch onderzoek door de IND kan worden beoordeeld.

Daarnaast beveelt de adviescommissie de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan om een onafhankelijke organisatie aan te wijzen waar asielzoekers in zijn opdracht kunnen worden onderzocht. Deze organisatie dient te beschikken over voldoende kennis en capaciteit om het onderzoek te kunnen uitvoeren. Het onderzoek moet worden uitgevoerd op basis van standaarden die door de IND in samenspraak met deskundigen op het gebied van marteling en andere ernstige vormen van psychisch, fysiek of seksueel geweld worden ontwikkeld.

Ten slotte moet worden voorzien in opleiding van medewerkers van de IND zodat zij in staat zijn de uitkomst van medisch onderzoek op een zorgvuldige manier te betrekken in de besluitvorming.

Noot voor de redactie: nadere informatie is verkrijgbaar bij de voorzitter van de ACVZ, mw. Adriana van Dooijeweert of de secretaris, dhr. Wolf Mannens. Tel: 070-3704300.

Het advies is te downloaden op de website van de ACVZ: www.acvz.org.